

บนดินแดนเทือกเขาสูงในรัฐฉานและทางตอนใต้ของรัฐคะฉิ่น คือถิ่นอาศัยของชนชาติ "ดาราอั้ง" หนึ่งในบรรดาชนชาติที่นับร้อยในพม่า ดินแดนแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชื่อของ "ดาราอั้ง" อาจจะไม่ค่อยเป็นที่คุ้นเคยมากนัก แต่หากเอ่ยชื่อ "ปะหล่อง" หลายคนอาจจะเป็นที่รู้จักมากกว่า ชื่อของชนชาติดาราอั้ง นั้นหลากหลายแตกต่างกันไปตามผู้เรียก ชาวพม่าจะเรียกว่า "ปะลวง" ส่วนชาวไทยใหญ่เรียกว่า "ปะหล่อง" หรือ "กนหลอย" ซึ่งหมายความว่า "คนดอย"

นั่นเองบรรพบุรุษของชาวดาราอั้งได้ใช้ชีวิตอย่างสงบเรียบง่ายด้วยศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่เคร่งครัดควบคู่ไปกับการนับถือผีในดินแดนแห่งนี้มาเป็นระยะเวลาหลายชั่วอายุคน แต่ด้วยภัยสงครามและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศพม่า ทำให้ชาวดาราอั้ง จำนวนมากต้องข้ามน้ำสาละวินลัดเลาะมายังฝั่งประเทศไทยบริเวณ อ.เชียงดาว และ อ.ฝาง ในจังหวัดเชียงใหม่ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2522 ที่ชาวดาราอั้งรุ่นแรกอพยพมา ปัจจุบัน ในประเทศไทยมีชาวดาราอั้งประมาณ 6 พันคน และแม้ว่าพวกเขาจะอาศัยอยู่ห่างไกลถิ่นฐานบ้านเกิดสักเพียงไหน แต่ก็ยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีไว้ได้อย่างเคร่งครัด สิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือ วัฒนธรรมการแต่งกายเอกลักษณ์ที่เผ่าพันธุ์ดาราอั้งภาคภูมิใจ

บันเอวสาวดาราอั้ง

ขึ้นชื่อว่าผู้หญิงแล้ว ไม่ว่าจะเป็นชนชาติไหนภาษาไหนย่อมรักความสวยงาม หากใครได้เห็นเครื่องแต่งกายของสตรีชาวดาราอั้ง คงปฏิเสธไม่ได้ว่าสวยงามเพียงใด ชุดของสาวดาราอั้ง จะประกอบด้วยเสื้อแขนยาวทรงกระบอก ที่ภาษาดาราอั้งเรียกว่า "สโลบ" เป็นเสื้อม่าหน้า ไม่มีปก ส่วนใหญ่มักเป็นสีฟ้า สีน้ำเงิน สีเขียวใบไม้ ตกแต่งสาปเสียด้วยผ้าแถบสีแดง นุ่งซิ่นหรือ "กลาง" มีริ้วลายขวาง ยาวกรอมเท้า โปกศีรษะด้วยผ้าผืนยาวสีอ่อน ส่วนผู้สูงอายุจะโปกผ้าสีดำ

เอกลักษณ์อันโดดเด่นของสตรีชาวคารอ้งอยู่ที่บ้านเอว สตรีชาวคารอ้งจะรัดเอวด้วยผ้าที่เรียกว่า "น้องร่อ" และสวม "ห้วง" ลักษณะต่าง ๆ ห้วงแบบแรกเรียกว่า "น้องเริน" มีลักษณะเป็นแถบสีเงิน สมัยก่อนทำจากเงินแท้ ปัจจุบันใช้วัสดุอื่นแทน เช่น สังกะสี หรือบางแห่งพ่อค้าหัวใสประยุกต์ใช้ถักใส่ยาฆ่าแมลงมาทำน้องเรินขายให้กับชาวคารอ้งก็มี ซึ่งสาวชาวคารอ้งนิยมเก็บของเก่าที่ทำจากเงินแท้ไว้ใช้ในโอกาสสำคัญในพิธีกรรมหรืองานฉลองต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อนชาวคารอ้งเล่าความเป็นมาของการสวม "น้องเริน" ที่ผู้เฒ่าผู้แก่ได้ถ่ายทอดไว้ว่า ในสมัยก่อนชาวคารอ้ง ต้องย้ายที่อยู่อาศัยบ่อย ต้องมีการขนข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นเดินทางไกลๆ ครั้นจะหอบของมีค่าติดตัวไปมากๆ ก็คงจะลำบากไม่น้อย จึงคิดนำโลหะเงินซึ่งเป็นของมีค่ามาตีเป็นห่วงคล้องไว้ที่เอวเพื่อความสะดวกในการเดินทาง เป็นที่มาของการสวมน้องเรินในปัจจุบันนั่นเอง

ห้วงอีกแบบหนึ่งที่สาวชาวคารอ้งนิยมสวมที่บ้านเอวคือ "น้องห้วง" ทำจากเส้นหวายแห้งชุบยางรัก เป็นห้วงใหญ่แล้วนำมาทบหนึ่งรอบจะได้น้องห้วง 1 วง ปกตินิยมใส่ประมาณ 15-30 วง โดยนำมามัดรวมกันก่อนสวมน้องห้วงเป็นสิ่งที่ดีตัวสาวชาวคารอ้งตลอดเวลาแม้กระทั่งเวลานอนหลับก็คล้องไว้ที่บ่า จะถอดก็ต่อเมื่อตอนอาบน้ำเท่านั้น

มีหลายตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาที่พยายามอธิบายถึงเรื่องราวของการสวมน้องห้วง โดยตำนานหนึ่งเล่าว่า มีนางฟ้าองค์หนึ่งชื่อ "หรอยเงิน" ได้เดินทางลงมายังโลกมนุษย์แต่ไม่สามารถกลับขึ้นไปบนสวรรค์ได้เพราะไปติดแร้วดักสัตว์ของชาวลีซูเข้า นางจึงต้องอาศัยอยู่บนโลกมนุษย์และกลายเป็นบรรพบุรุษของมนุษย์หลายกลุ่ม รวมถึงชาวคารอ้งด้วย น้องห้วงจึงเปรียบเสมือนแร้วดักสัตว์ของนางฟ้าหรอยเงินนั่นเองนอกจาก "น้องร่อ" "น้องเริน" และ "น้องห้วง" แล้ว ยังมีห้วงอีกหลายแบบที่สาวคารอ้งนิยมสวมใส่ อาทิ "น้องเรง" ที่ทำจากหวายมีลวดลายที่เกิดจากการย้อมสีด้วยน้ำสมุนไพร "น้องโป" ที่ทำจากหวายเช่นเดียวกับน้องเรง ไม่ย้อมสี แต่จะตกแต่งลวดลายด้วยการใช้เข็มชูดัดแทน ห่วงอีกแบบหนึ่งคือ "น้องโด" เป็นห่วงกลมจากการสานหญ้าแห้ง 5 เส้นให้เป็นลวดลาย ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันที่ต้องทำงาน คงจะเป็นเรื่องยากอยู่ไม่น้อยที่จะสวมใส่บรรดาห้วงทุกแบบในคราวเดียว ปกติแล้วผู้หญิงจะสวมเฉพาะน้องร่อซึ่งเป็นผ้าคาดเอวเพียงอย่างเดียวหรือสวมน้องร่อกับน้องห้วง แต่เมื่อมีเทศกาลงานฉลอง ไม่ว่าจะเป็นงานเข้าพรรษา ออกพรรษา ขึ้นปีใหม่ งานสงกรานต์ บรรดาสาว ๆ ก็จะนำห้วงหลากหลายรูปแบบ ที่เก็บไว้ เรียกว่ามีเท่าไรก็ขนมาประดับประดากันอย่างไม่น้อยหน้ากัน

เรียบง่ายสไตล์หนุ่มคารอ้ง

เครื่องแต่งกายของชายชาวคารอ้ง ค่อนข้างที่จะเรียบง่าย กว่าเครื่องแต่งกายของผู้หญิง เสื้อผู้ชายจะเป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหนักคล้ายกับเสื้อไทยใหญ่ ทำจากผ้าฝ้ายสีน้ำเงินหรือสีดำ ความยาวพอดีกับเอว โดยทั่วไปแล้วจะพบ ผู้ชายสวมใส่เสื้อคารอ้งน้อยมาก ส่วนใหญ่จะมีเฉพาะผู้เฒ่าผู้แก่ อาจจะเป็นเพราะวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ต้องทำงานกลางแจ้งจึงไม่สะดวกที่จะสวมเสื้อคารอ้ง ชายหนุ่มคารอ้งจึงนิยมที่จะสวมเสื้อเข้ตมากกว่า โดยในเวลาที่ต้องทำงานจะสวมเสื้อเข้ตสีเข้ม แต่หากมีงานรื่นเริงจะสวมเสื้อเข้ตหลากสีแทน

กางเกงของชาวคารอ้งเรียกว่า "กางเกงเข้ม" ทำจากผ้าฝ้ายสีดำหรือน้ำเงิน ลักษณะคล้ายกับกางเกงเล หรือ กางเกงไทยใหญ่ โดยเวลาสวมใส่จะทบให้กระชับกับลำตัวแล้วใช้เชือกหรือเข็มขัดรัดให้แน่น ผู้ชายคารอ้งจะสวมกางเกงเข้มทั้งในชีวิตประจำวันและเมื่อมีงานฉลองต่างๆ ถ้าเป็นเด็กวัยรุ่นชายจะชอบรัดเข็มขัดโดยปล่อยชายเข็มขัดให้ห้อยลงมาเป็นแฟชั่นฮิตมากในชุมชน

ชาวคาราอั้งทั้งชายและหญิงจะทอผ้าที่ศีรษะเช่นเดียวกัน แต่จะมีวิธีทอที่ต่างกัน
ผ้าทอศีรษะของผู้ชายจะเริ่มทอโดยใช้ชายผ้าด้านหนึ่งวางไว้บนศีรษะแล้วขมวดผ้าส่วนที่เหลือจนรอบ
ส่วนผู้หญิงจะทอโดยใช้ผ้าพาดไว้ได้มวยผมด้านหลังแล้วทอมาซ้อนกันด้านหน้า

ของคู่กายชาวคาราอั้ง

สิ่งที่เป็นของคู่กายชาวคาราอั้งทุกเพศทุกวัย ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ลูกเด็กเล็กแดงก็คือ "หูล" หรือ "ยาม" นั่นเอง หูล ของชาวคาราอั้งส่วนใหญ่จะเป็นสีแดง สีส้มเงิน
และสีเขียว ใช้ใส่สิ่งของต่าง ๆ มี 2 แบบ คือ แบบธรรมดา และ แบบวัยรุ่น แบบธรรมดาก็จะไม่มีลวดลายอะไร
ส่วนแบบวัยรุ่นจะตกแต่งประดับประดาด้วยพู่สีสวยงาม

โป๊ป หรือ กล้องยาสูบ ภาษาคาราอั้งเรียกว่า มะกะแล้ว เป็นของคู่กายอีกชิ้นหนึ่งของชาวคาราอั้ง แต่ส่วนใหญ่จะเป็น ผู้สูงอายุขึ้นมาหน่อยคือ ประมาณ 40 ปีขึ้นไป

การแทรกซึมของวัฒนธรรมเมืองและอิทธิพลของกระแสตะวันตกได้กลืนกินวัฒนธรรมดั้งเดิมมานักต่อนัก แต่ระยะเวลา 20 กว่าปี
นับตั้งแต่วันแรกที่ชาวคาราอั้งได้อพยพจากถิ่นฐานบ้านเกิดเข้ามาอาศัยบนอยู่แผ่นดินไทย พวกเขาก็ยังคงรักษาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนไว้ค่อนข้างดี
แต่กระนั้น ความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ไม่ว่าจะในสังคมใดก็ตาม ความมั่งคั่งที่นำภาคภูมิใจของชาวคาราอั้งจะคงอยู่ได้นานแค่ไหน
ก็ขึ้นอยู่กับพวกเขา

ข้อมูลและภาพจาก

"Silver Palaung clothing" โดย Pamela A Cross (www.tribaltextiles.info) รายงาน "การศึกษาเครื่องแต่งกาย
เครื่องประดับและสิ่งของประจำกายของชาวคาราอั้ง หมู่บ้านห้วยมะเสียม อ.ฝาง จ.เชียงใหม่" โดย อุทัยวรรณ บุญลอย คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่มา www.peopleoftheworld.org

www.salweennews.org

{gallery}DaraAong{/gallery}